

Sárospataki

Ifjúsági Közlöny

Főszerkesztő:

Matusz János

Társzerkesztők

Illyés Bertalan és Szendrey László

Felolvasó szerkesztő:

Kriston Antal

TARTALOM:

— a : Radácsi György. — Kriston Antal: Mit tehetek róla. (Vers.) — Tantó János: Utrechti levél a sárospataki ifjúsághoz. — Szendrey L.: Hangulat. (Vers.) — Dr. Gulyás József: Jókai kacér női. — Szendrey L.: Csalódás. (Vers.) — Tölgate Domine Kóbor. — Tarkaságok. — Egyleti élet. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hírdetések.

Kiadóhivatali főnök: Kiss Pál. — Kiadja: a „Főiskolai Ifjúsági Egyesület.”

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. Kollégium.

Előfizetés
egész évre 5 kor.

XXXIV. évfolyam.

9—10. szám.

1918. május—június.

HUNGARIA

mosó- és vegytisztító intézet Spatakon.

Van szerencsém a n. t. közönséget értesíteni, hogy a Rakóczi-utcaán a mai kornak teljesen megfelelő

vegytisztító intézetet

létesítettem. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. férfi- és női ruhák, keztyűk, függönyök, szalagok, csipkék, nyakkendők és felhőnműek tisztítását. Kelme és ruhafestést minden színre elvállalok. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradok tisztelettel

NEUMANN MÓR

mosó és vegytisztító intézet.

Gallérok rövid idő alatt készülnek. Szőrmé-
tisztítás.

Alapítva 1890.

Alapított 1890.

Spitz Antal

óras- és ékszerész, Sárospatak.

Ajánlja dús raktárát mindennemű ókszernek, nászajándékok és elsőrendű zsebórák beszerzésére. — A nemes tanuló-iffjúságnak, lelkes, tanító uraknak árfelemlés nélkül előnyös részletfizetésre is.

Vidékre a legnagyobb készséggel választékokat küldök. Javítások a legpontosabban eszközöltetnek. Kitűnő villany-elemünk van!

Koménius

mozgószínház Sárospatakon.

Tökéletes, szolid képek több világhírű cégtől. Gyönyörű vidékek, állatfajok, ipari telepek, természeti szépségek ismertetése minden előadáskor.

Kitűnő előadások!!

Minden 2 ik vasárnap 2 előadás. D. u. 4-6-ig és 8-10-ig. Belépti díjak: Zártszék 1 60 K, I-ső hely 1 30 K, II. hely 1 Kor., III. hely 70 fillér. Főiskolai, tanítóképződei ifjak joggyoi egy hellyel magasabbra érvényesek. Gyermkek 10 éven alul 70 fillér. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Leghírnevebb vendéglő Sárospatakon

a

Feldmészter Hermané,

mely a mai modern igényeket teljesen kielégíti.

Izléses vendég helyiség.

Jó zamatú, izes ételek, különféle hideg és meleg sülték. — Kiváló borok állandóan és olcsón kaphatók. — Kényelmes szállodai szobák.

Sárospataki
Ifjúsági Közlöny

XXXIV. évfolyam.

9—10. szám.

1918. május—június.

Főszerkesztő:

Matusz János

Társzerkesztők:

Illyés Bertalan és Szendrey László

Felelős szerkesztő

Kriston Antal

RADÁCSI GYÖRGY.

Elhagyott bennünket, nyugalomba vonúlt. Negyven esztendei (1877—1917.) frontszolgálat után visszatért családi tűzhelyéhez megpihenni, megnyugodni. Igen, frontszolgálatot teljesített Ő becsülettel, hűséggel, odaadással, az isteni mélységet és magasságot kutató harcosok táborában. Vitézségi érem gyanánt ott tündöklék mellén négy évtized ifjúságnak elismerése, hódolata, hálája s ami még ezeknél is nagyobb: a lelki kincsekkel való hűséges sáfárkodás boldog öntudata, szelíd nyugalma. Az ő jutalma ő vele vagy — mondá egykoron — és nemes szerénységgel mondott le a felkínált külső megtisztelésről. De azért minékünk még mondani kell róla valamit, mert nem hallgathatjuk el. A sok szép és nemes ideál mellett, melyekkel prófétai lelke bennünket betöltött, alkotott Ő nekünk olyan reális intézményt is, amely nevét az ifjúsággal örökre összekötötte. Ez az „Akadémiai Ifjúsági Olvasó-Egylet“, az ifjúság önképzését, hasznos szórakozását célzó egyesület. Alkotta a szó szoros értelmében, mert amikor a Szemere Bertalan nevéhez fűződő „Ifjúsági Könyvtár“ a felbomlás szélére jutott, Ő volt az, aki azt megmenntendő az „Ifjúsági Olvasó“ és „Sakk-Kör“-rel egyesítette és az így létrejött „Akadémiai Ifjúsági Olvasó-Egylet“-et harminckét évi gondos, tanárelnöki vezetése alatt olyan virág-

zásba hozta, hogy az ifjúság önképzési és szórakozási szomját egészen kielégíti. Jelenleg gazdag könyvtárral, olvasó- és játékteremmel és tekintélyes alaptőkével rendelkezik, tehát az ifjúság érdekeinek szolgálatára képesített. Áldva és hálával emlegetjük ezért a Radácsi György nevét s nem mulaszt-hatjuk el, hogy ennek külső kifejezést is ne adjunk legalább itt, ha már az a szép tervünk, hogy az egész intézményt az ő nevére kereszteljük el, szerénységén megtörött. Hogy egyebekben mit jelent a Radácsi György név, azt mások vannak hivatva eldönteni, mi csak annyit mondhatunk, hogy jól esik még néha-néha körünkben látni szelíd, megőszült alakját s kívánjuk, hogy a hosszú, gazdag munkaidő után adjon a Gondviselés neki hosszú, nyugalmas öreg kort is.

—a.

MIT TEHETEK RÓLA?

Soh'se láttam szebbet, nem láttam még soha,
Mint az a májusi kis falusi utca.
Felétek vezetett . . . S mikor mentem hozzád,
Mintha valamí szép mesebeli ország
Utját jártam volna.

Sátorba fonódott felette az ákác,
A nap sugórit csak itt-ott engedte át . . .
Minden virágajkon száz pici csók égett;
„Zim ziri-zum!“ — döngték részegen a méhek
A szerelmes danát.

Én meg andalogtam . . . Mentem, mendegéltem.
Míg egy kicsiny kapun hozzád be is tértem.
Néztem egy virágot s ráadásul rája . . .
De minek is mondjam, hisz emlékszel rája!
Nem volt olyan régen.

S hogy itt járt falunkban az ősz hideg szele,
A mi kis utcánk is úgy megdermedt bele!
A virág szintelen, avult lett a levél,
Fakóra, sárgára csipte az őszi dér
A november dere.

Mint a szállingó hó, hull a fák avarja.
Sárga szőnyegével utcánk betakarja . . .
Bokáig süppedve, búsan járok benne,
Mintha minden levél egy álmomnak lenne
Színtelen avarja.

Búsan járok-kelek s egy kapuhoz érek . . .
Egy kapuhoz érek, de már be nem térek.
Zsalus ablak mögül kihallszik a nóta:
„Semmi, Babám! Semmi! . . .“ De ki tehet róla?
Mit tehetek róla?

Kriston Antal.

UTRECHTI LEVÉL A SÁROSPATAKI IFJÚSÁGHOZ.

Hosszú odisszeia után megérkezett hozzám a „Közlöny“ 3–4. száma s felnyitott lapjai közül hazai levegő csapott az arcomba, üzenet a Bodrog mentéről. Jobb időkről való emlékezések könnyű felhője gomolygott el felettem, amint a „Közlöny“ cikkeit olvastam, melyeknek régi, hűséges motívumai: az iskolakert zúgó fája, holdas őszi éjben a vén Kollégium s a Rákóczi vár silhouetje, a diákváros öreg utcáin végigkopogó kis leánycipők, könnyes szemmel a leány után epedő, lány szívű fiúk, elhangzott nóta, diákszobák gazdag reményei, reménytelen szerelmei, csalódott álmai.

Fiúk, a „Közlöny“ azt beszéli nekem, hogy Ti még a háború előtti boldog idők gondtalanságát élitek ott Patakon. A légációtok megmaradt még annak, ami volt: vidám kirándulásnak; az akadémián töltött évek nem csupán szellemi tréning ideje, hanem a régi, bohó diákélet; a vizsga nem a folytonos és egyetlen gondolat, hanem ára a vakációnak s tőle rajta diákszerelmem, hegedűszó, mosolygó lányarc csalogat. Mintha nem vennétek észre, micsoda hatalmas mesgyét vont az utóbbi keserű négy esztendő a közelmúlt köré, ahonnan jövünk és a közeljövő köré, ahova megyünk! Ezért aztán, hogy amint elhagyja a fiú az alma matert s ott künn szeme közé néz az életnek, úgy elkomolyodik az a hamvas diákarc. A „vén diák“ is abba hagyja az álmokat, ünneppé válik neki a visszaemlékezés órája s búsan sóhajtja vissza a letűnt diakéveket, amint kilépett a megváltott életbe.

Más berekben másként szól az ének. Itt az Ó-Rajna partján, a szürke Ultrajectumban másként érez a peregrináló vén diák, a „bemooster Bursche,“ mert más a levegő is, ami ma körülveszi, mint azelőtt volt. S épen ez az, ami arra készlet, hogy üzenjek nektek. Hiszen vannak itt is fiatal diákok, „zöld novitiusok,“ akik, hogy fönntartsák a tradíciót, az iskolai év elején rövidre vágott hajjal, kis fekete selyem sapkában, maskara ruhában végigjárják a várost diaknótával az ajkukon s hónapokig tartó próbaidőt állanak ki, mire egy-egy egyesületbe fölvetetnek; de ezeknek a jókudve nem a régi többé, mert nagyon megváltozott itt a

világ. Itt nemrég — én még emlékszem rá — vígkedvű német diákok járták az utcákat, dalolva: „Hoch Utrecht, du sollst leben, Du Stadt am alten Rhein.“ Ezek a nagy vihar kitörésekor az első jelre mind fölkerelkedtek, haza siettek, hogy fegyverben vírasszák hazájuk nyugalalmát, — sok közülök nem is fog soha visszatérni. S távozásuk óta nagyon megkomolyodott a diákélet az ős Ultrajectumban, a bizonytalan jelen s a komoly jövő reá nehezdednek a professzorok s a diákok kedélyére. Ma már a fiúkkal leánydiákok dolgoznak kemény versenyt valamennyi fakultáson, sokszor nélkülözve, lemondva, szívós szorgalommal, — figyelmeztelve a ma minden téren uralkodó nagy konkurrenciára. A megnehezült megélhetési viszonyok kemény munkát követelnek mindenkitől s várják a férfiakat ki a gátra. A komolyra fordult kor nem sok időt enged a diákoknak a víg „Burschenleben“ re, hanem kitepi őket az iskolákból, letörli arcukról a gondtalanság mosolygását s csak azoknak kedvez, akik a kemény fogadtatásra diákéveikben előkészülnek.

A háború komorsága megölte, eltemette a régi életet, nagyot fordított a világ folyásán, megváltoztatta a régi rendet, életfelfogást, régi célokat avúlttá tett s újakat tűztt ki elébünk. Ezzel számolnunk kell, fiúk! Gyermekkorunk álmaikat kiálmodtuk, gyermekcipőinket kinőttük, értsük meg, hogy új kor virradatának ébresztője zúg végig az egész kultúrvilágon. Az elkeseredett szívóssággal folytatott háború a legmagasabb erőfeszítést kívánja meg ma minden nemzet-től s a nemzetek minden egyestől. S ha az ágyúk torka elnémult is, a frontok állig fegyverben lévő legénysége csak azért siet majd haza, hogy átöltözködjék s a csaták fegyvereit a munka eszközeivel cserélje fel s az elkeseredett szenvedélyességű nemzetközi versengés még hatalmasabb tempóban folyik majd a világ arénáján tovább. Az élet minden vonatkozásában: a földművelésnek minél produktivábbá való tétele, minél hasznosabb állatok kitenyésztése, az ipának minél szélesebb és mélyebb mederben való vezetése, a kereskedelemnek minél kamatozóbbá való fejlesztése s a tudomány uralmának a világ s az élet minden jelensége fölé való minél korlátlanabb kiterjesztésének az érdekében.

S eközben — meg lehetünk róla már most győződve — a mi hivatásunk számára is egészen új természetű problé-

mák fognak *a régiek mellett* kisarjadzani az élet talajából olyanok, amelyeknek szintén ez a háború vetette meg a melegágyát. A maihoz hasonló időkben, mikor a világot nagy megrázkódtatások érik, megszorodik a kérdező, kereső lelkek sokasága, akik azzal a kérdéssel kerülnek szembe: honnan jövünk? hova megyünk? Ki áll az óriás események mögött? Keresik a bizonyítást a felől, hogy a világ nem a véletlentől vezetetik. S ha egyszer fölmerült a kérdés az emberek lelkében, nem nyugszik meg ez addig, míg reá feleletet nem kapott. Mi leszünk arra hivatva, hogy a feleletet a magunk körében megadjuk, — de mellettünk más világnézetek hirdetői is fogják követelni maguknak a válaszadás jogát. Épen a világ mai megrázkódtatása különös érdeklődést szült ama modern szellemi áramlatok iránt — christian science, theosophia, spiritismus s hozzájuk számíthatjuk az astrologiát is — amelyek egy idő óta útban vannak mifelénk is s azzal az ígérettel jönnek, hogy az élet nagy rejtélyeihez a megfejtés kulcsát ők adják a kutató ember kezébe. E szellemi áramlatok alakjában ismét az értelem vívja a maga régi harcát a hittel szemben s veszélyes voltuk reánk nézve abban rejlik, hogy sokszor ép a kereső lelkek a legfogékonyabbak ez új tanítások iránt. Nekünk figyelő újjunkat folyton a kor szellemi életének ütőerén kell tartanunk s folyton készen lennünk arra, hogy megfelelhessünk a fölbukkanó új kérdésekre.

E jóindulatú keresők tábora mellett jönnek majd olyanok is, akiket a rosszindulatú szkepszis vezet, jönnek majd a materialisták, atheisták és ezekkel szemben is mi leszünk a hívők seregének exponáltjai, őrállói. Tapasztalhatjuk, hogy a háborús évek megtermékenyítő kényszere legjobban a technikai tudományok fejlődésének kedvezett az egész világon. Inventiosus német tudósok hallatlan erőfeszítései bámulatos eredményeket produkáltak, melyekkel a háború pár éve alatt egy elmúlt emberöltőnek megfelelő előhaladást tettek, — olyanokat, melyek kihatásukban napjainkban talán mindnyájunk existenciájára döntő befolyásúak. A németek, mint tudjuk, maguk állítják elő óriási salétrom és egyéb nitrogénvegyület szükségletüket — levegőből, a réz pótló anyagát alumíniumból s ezt viszont agyagból, lisztszerű táplálékot fából, gummit szüntetikus úton, csapadékot veteményes

földekre mesterségesen, stb. s ma 120 km. távolból ostrom alatt tartják az ellenség fővárosát. A természettudományok egy-egy újabb fölfedezésének korában mindig fölkerekedett az új fölfedezésektől mámoros tudósok egy-egy csoportja, azzal a programmal, hogy tudományos vívmányaik fény-szórójával végigjárva a vallásos élet mezejét, onnan most már véglegesen eltakarítson minden elavult tárgyat. Ám, ez a véglegesnek szánt leszámolás soh'sem sikerült és nem is sikerülhet sohasem a vallás és a tudományosság egymástól különböző világánál fogva. Sőt végeredményében még jóhatású is volt az egyházra minden ilyen támadás, csakhogy csak a theologus-világ verejtékes erőfeszítése árán lehetett ilyenné, mert utóbb mindig véleményeket tisztázott, felmerülhető kételyeket foszlatott szét s nagy új szempontokat hozott felszínre. A háború termelő erejétől annyira meggazdagodott chemiai és technikai tudományok művelői között, biztosra vehetjük, sokan lesznek, akik a lelki élet vallásos oldalának művelését szüségtelen, haszontalan dolognak vélik s amint az anyag felett a réginél egy vonalnyival nagyobb mértékben úrrá lett az ész, azt hiszik, hogy egyedüli úrrá lett a világ fölött? Ezeknek az ostromára is el lehetünk készülve. Dolgozzunk hát, amíg nappal vagyon, szereljük fel magunkat a védekezés eszközeivel, amíg annak van az ideje.

Ma egy világkrízis előestéjén állunk, amely új sociális, gazdasági és szellemi átalakulásokat vezet be. Ma nem lehet kiszámítani, hogy ez átalakulásoknak mi lehet a hatása a vallásra, közelebbről magyar református egyházunkra, csak azt látjuk, hogy azoknak, akik ezt az átalakulást a legkevesebben sürgetik, sűrűn repdeső jelszava az anarchia. Fiúk, vigyázzunk az idők jeleire, legyünk résen, felzárkózott phalanxban, mert ez eruptív erőkkkel szemben sok fegyelmezettségre, jól szervezettségre, sok szívre és sok lélekre lesz szükségünk, hogy helyt állhassunk! Ez új szellemmel szemben a mi hivatásunk az, hogy kitartsunk azon régi ideálok mellett, melyekért atyáink életüket áldozták fel: a magyar református egyház, a magyar nemzeti jövő és magyar nemzeti kultúránk mellett, — hisz ezek mi reánk nézve Isten országának a földi keretei. Hivatásunk, hogy tanuljunk érettük dolgozni, áldozatok terhét viselni, túrni, sőt magunkat feláldozni is. Felelősséggel tartozunk érte, hogy a múlt-

tak örökségét ne csak megőrizzük, hanem azt a magunk munkájával meggyarapítva adjuk át a jövőendő nemzedékeknek. S eközben tenger a feladat, mi reánk vár a magunk körében. Mi reánk vár, hogy e boldogtalan időkben küzdjünk a kishitűség, kislelkűség, ideálok nélküliség ellen. Hogy a hitnek, reménységnek és a szeretetnek öröktűzét ápoljuk a lelkek szentélyében. Mi reánk vár, hogy a magunk körében gyógyítsuk a háború ütötte sebeket, mint az evangéliumi samaritánus borral és olajjal. Hogy összeterelgessük a viharban elszéledő nyáját, hogy mutogassuk az utat környezetünk előtt az alacsonyabb rendű életből a magasabb felé. Hivatásunk, hogy segítsük feltárni, micsoda gazdag erőket rejt magában magyar kálvinista népünk lelke és kedélye, szemben hazánk más fajú és vallású lakosságával s micsoda gazdag értékeket országunk földje, szemben Nyugateurópával, melynek egy országa sem képes lakóit eltáplálni.

Úgy látjuk, ha előre tekintünk, hogy felelősségteljes, nehéz élet vár reánk. S ép azért felmerül a kérdés: hogy rendezzük be diákéletünket, hogy az a jó előkészülésnek is legyen az ideje és fiatal diákkedélyünket se kelljen gúzsba kötnünk? Bizonyos, hogy a mai szigorú időkben kettős mértékben szükségünk és jogunk van a diákélet vidámságára. Ma sem fakúlt ki még a régi nóta: „Gaudeamus igitur iuvenes dum sumus.“ Hisz ez a röpké pár esztendő úgy is oly hirtelen elszáll és sem ezek a diákevek, sem a mi szép ifjúságunk többé vissza nem térnek. De amíg a nyugalmas alma maternek lehetünk boldog diákjai, vessük élesen öntudatunkba, hogy odakünn az életben talán sok csalódás és sokkal több munka, feladat, küzdelem vár reánk, mint amit ennek a háborúnak bekövetkezte nélkül kívánt volna meg tőlünk az élet s az ifjúság nemcsak a szórakozásnak, hanem a fegyverkezésnek is az ideje e harcokra, különösképen a mai korban. A mai ércidők azt parancsolják — ez épen a tragikus áldása korunknak — hogy mindenki szedje össze minden energiáját, folyton fokozza erőit, gyűjtse össze minden kincseit a köz számára. Ma a rajvolnalban is, meg a polgári munka mezején is erőnk végső megfeszítéséig teljesíti kötelességét mindenki s tudja a másikról, hogy az ép úgy cselekszik, mint ő. Mintha a kor hívását hallanók harsonákból: munkára fel! Szélesek a

mezők, a gabonatóblák fehérek az aratásra! Gyűrjük fel karunkon az inget, feszítsük meg izmainkat, Isten nevében lássunk neki a munkának, mert az idő gyors szárnyalással sebesebb tempóban vágott neki az új életnek.

Föl fiuk, orare et laborare!

Utrecht, 1918 ápr. 6–7.

Tantó János

ref. s. lelkész, egyetemi hallgató.

HANGULAT.

... És lehet, hogy lassan elfelejtek mindent:
Tavaszi délutánok sok ragyogó álmát,
Ködös őszi séták méla ábrándjait,
Nyári tervelések sok szép fellegvárát . . .

Felejttem a hangját kacagós jó kedvnek, —
Pedig olyan szívből, oly sokat nevettem —
Mély tűzű szép szemek boldog ragyogását,
A kis szerelmeket mind-mind elfelejttem.

Felejttem a nótát. amitől hajdanán
Köd szállt a szememre, amikor hallgattam.
Felejttem a csókok lázas áradatát,
Mit fehér keskeny kis kezedre csókoltam.

Felejttem a tapsok boldogságát, lázát,
Minden kis örömet elfelejtek sorba,
Bús, kedves emlékek mind-mind tova tűnnek,
Csak a Te nevedet nem felejttem soha! . . .

Szendrey László.

JÓKAI KACÉRNŐI.

(Folytatás és vége.)

Az „*Enyém, tiéd, övé*“ ben két romlottszívű kalandornő szerepel. Caesarine az egyik, a másik leánya, kit évekkel ezelőtt a dudai özv. papné házában hozott világra, akit Ince kispap keresztelt meg s akinek keresztanyja a papné leánya, Serena lett. Arcátlan nemtörődömséggel vallotta meg ekkor eddigi bűnét a lévitának Caesarine s kijelentette, hogy leányának majdani eladásából fog megélni. A szabadságharc zajában találkozunk újra e nővel, mint Gideon hitvesével, mikor Incétől, ki már levetette a papi ruhát s százados lett, azt kéri, hogy engedje őt is a kocsi alá Serena mellé. Serena a papné leánya volt, Ince ideálja, aki most ápolónő. Ince nem tette s ezért bosszúsan szemébe vágta, hogy Serena szeretője neki. Később egy guerilla-támadáskor találkozunk ismét vele, amikor Walter Leót ki akarják fosztani. Itt roppant szemtelenül viselkedik Caesarine; az úrnő asztalához ül, mint aki érzi hatalmát, de elég arcátlan segítségéhez folyamodni, amikor őket szorongatják a honvédek. A veszély elmúltával ismét nagy hangon beszél. Gideonnal szemben is komédiásnő. Mikor Gideon is elhagyta, mást keresett magának. A szabadságharc elmúltával a már híressé lett Incéhez jött Caesarine, kérve, hogy leányát, Fatimét juttassa be a Nemzeti Színházba. Ince pártját is fogta a leánynak, aki később, mint Belle-Angne, híres nő lett. Még ekkor is erényes volt. Ez a leány egy vigyázatlan szóval elárulta Hanna, Ince második felesége előtt, hogy Ince pap volt, ezért a vakbuzgó nő elhídegült férjétől. Kiszámítva tette ezt a leány, hogy Ince az övé lehessen. Övé is lett. Fatime teljesen hatalmába kerítette Incét s hogy a szakadás még nagyobb legyen, a leány elküldte Hannának a lakásához való tolvajkulcs mását, mellyel Hanna feljött Bécsbe, hol megtudta, hogy férjehűtlen lett hozzá. Igaz, hogy nem férjét, hanem Gideont találta Hanna ott, aki már Fatime anyjának, Caesarinének is férje volt, most pedig a leánynak udvarol. Ince párbajra hitta Gideont, de az e szavakkal: olyan nőért, mint Fatime, nem érdemes vívni, visszautasította a kihívást. De a leány azért nem vetette meg s Incét ép ez őrijtette meg, mikor

együtt találta őket. E tekintetben Fatime jelleme élenken emlékeztet a Rab Ráby Fruzsinkájára: az se veti meg a gyáva s őt rágalmozó Petrayt.

Florinda is a hűtlen asszony képe (Az asztalos családja). Elvéteti magát Kis János asztalossal, mert ennek a birtokába került a sorsjegyeket tartalmazó íróasztal; majd mikor a bankár apa kiszabadul, otthagyja urát, „mert urnak lenni mégis csak szép dolog“. A „Munkácsi rab“ Murányi Gáborának menyasszonya is becsapja a szegényé lett vőlegény előtt az ajtót. Kalime odalisk a szerelmes, csábító, majd bosszúálló nő mintaképe (Damokosok). Az „Ahány ház, annyi szokás“ c. beszélyben a leányokkal kereskedő delnőtől elszöktetnek egy Feodora nevű leányt, ki maga is engedti magát elszöktetni. Majd a gróf egy másik leányt (Kozimát) szöktet meg, a saját beleegyezésével, miután az első visszakerül a delnőhöz. A második azonban vad lett s a grótnak a menyaszszonyokkal való mulatságát elrontotta, a népet föllázította s őt megölte.

A hűtlen, sőt férjük ellen törő nők sem hiányoznak Jókai galeriájából. Itt van pl. Berta (A kétszarvú ember), aki férje ellen tanúskodik, kiből előbb kiszedte a titkot s aztán feljelentette. Sőt férjét meg is csalja, de az őrizetére bizott szolga kideríti bűnét. Ilyen Adamante is, a hasoncímű beszély hősnője; 17 éves korában férjhez megy jöltevéjéhez, kit később szeretőjével meg akar mérgezni, de a papagály elárulja őket. Mikor a férj maga vesz be mérget, ápolja, de rábeszéli, hogy minden vagyonát tegye pénzzé s menjen Indiába üdülni. Utközben szeretőjével az asszony megszökik. (Ellentéte az Öreg ember nem vén ember Stellája.) A „Szomorú napok“ hóhérnéja szeretőjével ura vesztére tör s rá is gyújtja a házat. Ez egészségtelenül romantikus regényben szerepel még Széphalminé (Eliz), ki Vértessy tábornok menyasszonyaképen parasztruhában jár kedveséhez, ki később férje lett. (Ellentéte Mayer Fanni: Egy magyar nábob).

Az „Új földesúr“ Pajtaynéja szívtelen asszony. Szívtelen volt jegyesének, a Kufsteinban raboskodó Aladárnak nagybátyja, Garanvölgyi Ádám iránt, mikor eladta (az új törvényben bízva) az öreg úrtól részére kijelölt lakosztályt Ankerschmidtnek, nem törődve azzal, hogy a haza miatt

bánkódó öregnek ezzel sok kellemetlenséget okoz. Szívtelen jegyese iránt, mert míg jegyese fogva van, ő ezalatt vígan éli világát Bécsben s nehezen, nagyon nehezen írja alá a jegyesének kiszabadítását kérő okmányt, melyet pedig ép az idegen lovag akar beadni. Aladár kiszabadul s a jegyesi viszonyt felbontja. Pajtayné pedig méltó párul ekkor Straffot, a kémet, a zsarolót választja.

Az „*Egy az Isten*“ c. regényben a nagystilú raffinált hetaera körül csoportosul az esemény, aki országok sorába foly bele. A szép Cyrene, Cagliari herceg szeretője, aki miatt a herceg elhanyagolja feleségét, Zboróy Blankát, az előkelő társaság kedvence. Rómában a foradalom viharában Astarte ünnepet rendez, melyre az egész előkelőség hivatalos. Sőt még az udvari bálókba is bejut. Annyira hatalmába keríti a herceget, hogy az elhatározza, hogy felesége halála után nőül veszi őt. Addig ugyanis nem lehet neki megnősülni. Így választotta el a szentszék őket. A márkinő vállalkozik rá hogy eltéteti Blankát láb alól. Blanka és Manassé ugyanis Magyarországra jönnek, ez férje lesz Blankának. Most már kétszeres oka van Cyrenének Blanka ellen törni, mert ő is szereti Manassét. Elküldi utánuk mindenre kész „bolondját“: Vajdár Benjámint Torockóra, hogy a fellázadt oláhság élére állva igyekezzék Blankát is, Manassét is megölni... Ime e raffinált magasrangú hetaera országok dolgaiba is beleavatkozik, mint az olasz háború idején is, mikor a szállításokkal való csalásokban nagy része volt. Mi más lehet az ilyen nőnek vége, aki tudja azt, hogy hatással van az emberek szenvedélyére s fel is használja bünnös céljai elérésére. aki játszik a felkorbácsolt szenvedélyekkel, mint a sülyedés, a posvány. Ő is oda jutott a posványba.

Az „*Arany ember*“-ben a gyilkos cselszövő nővel találkozzunk. Brazovics Athalia vőlegénye volt: Kacsuka Imre főhadnagy, aki azonban azóta, hogy Ali Csorbadzsi leányát, Timeát Brazovics házába hozta az öngyilkossá lett apa megbízásából Timár Mihály, folyton halasztotta az esküvőt. Végre kitűzték a napot is és jobban esett Athaliának, ha Timeából gúnyt űzve emeli az ünnep fényét. A leány ugyanis mélyen szerette a tisztet. Brazovics azonban tönkretutott a Timárral való versengés folytán s a házasság elmaradt. Így egészen másként ütött ki a menyegzői nap,

mint Athalia véle. Timár, ki Timeát szivéből szerette, a megalázás után nőül vette őt. Így akarta kibékíteni az Ali eltulajdonított kincsei miatt háborgó lelkiismeretét, mely tulajdonképen a Timeáé volt. Most minden vagyon közös lett. Athalia apja öngyilkossága után Timea kértére Timea mellett maradt, szivében viselve a gyilkos irigység, a düh és a dac fulánkját. (Ő az azelőtt cselédnek tartott Timea társalkodónője!) Éber szemmel figyelte a körülötte törté-
 nendőket s csak az alkalomra várt, hogy Timeának a jó-
 ságáért rosszal fizessen. Látta, hogy Timea nem szerelem-
 ből ment Timárhoz s a tisztet szereti és látta azt is, hogy
 Timár e miatt boldogtalan. És ez jól esett neki. Tobzó-
 dott jóltevői boldogtalanságának láttára. Timár lassanként
 enyhületet nyert a Senki szigetén talált Noémi kebelén s
 csak Timea szenvedett, mert ő hű volt férjéhez. Timár
 Kristyán Tódor halála után eltűnt. Timea sokáig gyászolta
 őt. Végül nőül ment Kacsuka őrnagyhoz. Ekkor már az
 előbb is Timár előtt árulkodó irigy, fékevesztett Athalia
 meg akarta gyilkolni, de csak megsebezte. Keresik a bű-
 nöst. Az őrnagy gyanakodik is rá, de nem lehet rábizo-
 nyítani semmit, mert ravaszul tettet, noha a körmealja vé-
 res volt. Végre a Dódi levele után felfedezték a rejtek-
 helyet, amelyen át bejuthatott Timeához a gyilkos s így
 kiderült a gyilkosság. El is ítélték Athaliát De még ekkor
 is gyönyörűséget tudott abban találni, hogy Timea boldog-
 ságát tönkregye. Mert a rejtekhelyről csak Timár tudott,
 tehát Timár él. Timea tehát bigamiát követett el. Így tel-
 jesen megrontotta Timea házasságát, boldogságát. — Ide
 lehet sorozni Ozmondát is (Szeretve mind a vérpadig.)

A bosszú aljas érzelme vezeti a „*Köszivü ember fia*“-
 ban, Plankenhorst Alfonsinét. Nagybátyja, az agglégény Pl.
 Alfréd minden vagyonát Plankenhorstnénak és leányának
 hagyta. Időközben azonban a leány Palvitz Ottó kedvese
 lett s tőle fia is született. Ekkor a báró megváltoztatta vég-
 rendeletét úgy, hogy ha Alfonzine becsülettel férjhez fog
 menni s elfeledteti tévedését, akkor megkapja vagyona fe-
 lét, a másik felét pedig Liedenvall Edit nevü rokona kapja,
 akit Plankenhorsték nevelnek s akinek jelleme igen hasonlít
 a Timeáéhoz. Ha Edith férjhez megy, övé lesz az egész, ha
 férj nélkül marad vagy kolostorba megy, vagy elbukik, ak-

kor a Brigitta-szüzeké lesz. A végrendeletről tudomást szereztek Plankenhorsték s arra igyekeztek, hogy Edith ne kapjon a vagyomból semmit. Bezárták Richarddal egy szobába, hogy bukják el, el akarták ölni Richardot, az Edith vőlegényét, hogy Edithet a bánat tönkretegye. A leányt a kétségbeesésbe igyekeztek taszítani, hogy felvegye a zárda-szüzek fátyolát s mikor felvette, a lázongó csöcseléket felizgatták a zárdák ellen, hogy gyilkolják le az apácákat. Richardot hóhér által akarták elveszíteni, de nem sikerült. — Ámítja Alfonsine Richárd öccsét, Jenőt is, aki szerelmes belé. Bolondítja a szabadságért lelkesülő ifjakat, mert az áramlattal nem mernek szembeállani. Richard ellen e ravasz és kétszínű nő nemcsak a vagyon miatt tör; nem, sokkal súlyosabb oka volt még rá: megölte Palvicz Ottót. Ez a tiszt fiatal hadnagy korában szerette a leányt, aki önfelédten átadta magát neki. Ekkor azonban az atyja nem engedte elvenni neki Alfonsinet, aki ilyenre rávehető volt. A leány utazni ment s visszajött, mint leány. A gyermekét elhelyezte valahol. Később meghalt az apja a tisztnek s ekkor már elvette volna, de a szabadságharc viharai a gyermeket elsodorták máshová s anyja nem tudta előadni Palvitznak. Az pedig csak olyan feltétel alatt volt hajlandó elvenni őt, ha előkeríti fiát, és máshoz sem engedte őt nőül menni. Rettenetes élet volt ez! A leány így kapta meg Edith kínzásáért a büntetését. Végre Palvitz meghal, Richardra bízva titkát. Richard megtalálja a gyermeket s felneveli. Palvitz halálhírének vételekor kitör Alfonsine eltitkolt fájdalma s titkát is felfedezi; de ugyanekkor boszút esküszik az egész Baradlay-család, különösen Richard ellen. Egy ember volt, aki még elvette volna őt, Jenő. De ezt anyja hazahívja. Alfonsine megkezdi bosszújának végrehajtását. Ödönt bevádolja egy beszéde miatt, de Ödön helyet Jenőt végezik ki. Így őt is elvesztette Alfonsine. Richard ellen törne most, aki az Ujépületben fogva volt, de Haynau őt is elbocsátja. Hiába számlálta rémes örömmel a percekét, melyek Richardot elválasztják a haláltól! Mily nagy volt tehát csodálkozása, mikor Richardot feljönni látja, aki megköszönte Alfonsine közbenjárását (tudvalevőleg ő vitte meg az elcsapatás hírét a tábornoknak) s nőül kéri Edithet. Eleinte nem akarják odaadni, sőt rágalmazták Edith előtt

Richardot, hogy gyermeke van, ekkor Richard felfedezi, hogy az a gyermek a Palvitz Ottóé. Ezzel nagy csapást mér Alfonsinére. — A fiú különben anyja mása lett: lopott, rabolt, csalt s igyekezett visszafizetni anyjának a jóságát. Alfonsine végtére is Baradlayné kórházában halt meg; utolsó percét is megkeserítette az a tudat, hogy Jenőt ő jutatta a hóhér kezére. — Az ő alakja a bosszúálló nő alakja.

Ime ilyenek Jókai kacér asszonyai! Láttunk köztük politikai cselszövőket, spekuláló kacér nőket, veszedelmes hurit, titoktartót, erénytettetőt, házasságvadászót, szivtelent és nagyon is sokszinűt, bosszúállót, kacér külszin alatt igazlelkűt, gyilkos cselszövőt, romlott szívű kalandornőt, politikai szereplőt, szenvedélyest, raffinált hetaerat, vezeklő bukott nőt, magas jelleműt, zabolátlan, vad szenvedélyűt, magas művészetű csalónőket, veszedelmes csábitókat, falusi kacér menyecskéket, pusztai leányokat, zárdahölgyeket, és komédiásnőket. Ezekhez ha hozzávesszük még a modern élet hölgyeinek zaját a „*Tégy jót*“ c. regényből, akkor kb. teljessé lesz a kép. Ezeknek ugyanis, ifju s idősebb nőnek egyképen multja van. Azt kell kérdeznünk, hogy csakugyan ilyen-e az élet s ilyenek-e az emberek. Idézzük erre magát az író, ép e regényével! Camillának mondja Alasztor:

„Az ön elbeszélésének alakjai mind olyan ideális emberek, milyeneket a mai világban senki sem ismer. Az ön hősnője képviseli a női erényt.“

„Hát ez nem létezik?“

„Létezik mint körtünet, de nem mint a jellem alap.“

„Ön ilyen rossz véleménnyel van a nőkről?“

Camilla válaszol:

„Azt hiszem nem az emberiségben van a hiba, hanem önben. Ön egészen beleélte magát az emberi-lélek árnyoldalainak tanulmányozásába. Ön nem ismeri az igazi világot.“

Feltehetjük-e, hogy Jókai nem ismerte az igazi világot? Az bizonyos, hogy Jókai túloz, az ő személyei vagy angyalok vagy ördögök s hihetetlen dolgokat is mond sokszor. pl. Vigárdyné olvasott minden európai nyelven. Lehetetlen alak pl. Camilla is, akit lelkileg megkínoz Jenő s mégis nem tűri, hogy leánya csúfot üzzön apjából. Nos, és a Vigárdyné társnői, a zsúrhölgyek, akik egymást szidják, csipkedik, megszólják, egymás titkait firtatják, szinből jó

barátnők, de mikor baj van, otthagyják Camillát, sőt még ők szidják legjobban: ezek a modern élet hölgyei tényleg élnek-e? Életből elesett alak-e Vigárdyné, aki felfogadja a bukott Meritorisék cselédjeit, hogy titkaikhoz hozzájusson, szövetkezik Zenoval, erkölcsi tekintetben ítéletet mond Camilláról, noha ő maga sem jobb a Deákné vásznánál? Egy kis nagyítással ugyan, de valószínűleg életből elesett alakok ők. Az élet tele van ilyen alakokkal s az író szerint „a kacér nők szükségesek, mert azok nélkül regényt írni nem, csinálni pedig épen nem lehet“.

Dr. Gulyás József.

CSALÓDÁS.

Mert olvasott sok szelíd színes verset,
Naiv, rajongó, lázas sorokat.
Az életet csak szép játéknak hitte,
Amely örökké örömöket ad.

A bánatról is úgy gondolkodott, hogy
Az egy szép, édes, könnyes fájdalom,
A szerelem egy színes tarka álom:
Angyalok álma, május hajnalon.

És egyszer rájött, hogy az élet vásár,
Hol minden embert rút önérdék úz.
Az erény véték. A bűn? Az az Éden
A lelket maró, szennyes lángú tűz.

Rájött, hogy a csók csupán nedves próza,
Hazug pecsét az ördög levelén,
Megirtózott az éleittől a lelke
S sirva sírt szegény, bús, bolond legény.

Szendrey László.

TOGATE DOMINE KÓBOR.

Sokszor úgy elmulatok magammal. Képzetben felállítok egy hatvannyolc tagból álló glédát nagyság szerint. Az első tag egy méteres. Minden következő az előtte valónál egy cm.-rel magasabb; így könnyű kitalálni, hogy az utolsó, a legnagyobb 168 cm. És mind a hatvannyolc én vagyok. Legjelesebb a sorban a százhatvanhatos: széles karimájú, fekete kalappal — fekete kabátban; magyaros bojt, Kossuthszakál s egy vendégoldal nagyságú, szöges görbebot! Oly sok epizód fűződik e neves alakhoz, hogy annak idején úgy hívták, hogy Togate Domine Kóbor. Merre járt-kelt, minden szem felé fordult s míg bámulták, egymásba ütődtek az emberek, sokszor hajbakaptak. A világbeli szép asszony, aki még csak huszonhat éves s már négyszer ment férjhez, egyik ura a másiktól pénzen váltotta meg s az utolsó kegyelmes úr: felsikoltott, mikor meglátta. Mikor egy kopasz plébánosnak bemutatták, hogy a legatus, az hirtelen a római pápai legatusra gondolva, oly nagy szemeket meresztett, hogy szemizombénulást kapott. Mikor pedig legatusi vizitre ment egy úri családhoz, a házi kisasszony e szavakkal jött elébe: „Nem vesziünk semmit!“ És még mindég nem volt elég arra, hogy e külsőtől való megválásra rábírra Togate Domine Kóbort. Hanem mikor közbejött a rendőrség, fuccs lett a szakálnak; a botot is csakhamar megugratta valaki; a kabát s a kalap is elpatkolt aztán lassú végelgyengülésben.

Togate Domine Kóbor kirobogott az esteli személlyel a Keletiről Miskolc felé. A koci perronjáról merengve bámul ki a sötétbe. Hallgatja a vonat zakatolását, a sürgönydrót-hálózatától megtépett szelek síró sikongását. Bámulja a sötétséget, a sötétségben a szelek szárnyán tovaröppenő, fényes tűzszikrákat.

— Áldást! Békeiséget! Pópafióka! — hangzik a szózat Togate Domine Kóbor fülébe s egy kéz vállára üt.

Fürge hátraarcot csinál s egy rövid pillanat után meglepetten:

- Kendnek is! Doktorkám! — s átölelik egymást.
- Quo vadis? Domine! — kérdi Kóbor.
- Hát nach Kassa!
- Már nem a miskolci megfigyelőben?

— Egy egész hónapja, hogy elkerültem onnan, de nem bánom.

— Magam se, hogy eljöttem. Ha erre járok éjjel, vagy nappal s szemembe ötlük a sötét barakk-tábor, vagy a fényes lámpaerdő, kél a sóhaj ajkamról: „Hej! Tizennégy hónapi senyvedésemnek szintere, óh! Beobachtungsspitál!”

— Szót se! Pajtikám! Irigylem a dolgotok. A főispán úr: Tarnay miniszteri biztos, a helyettese: báró Perényi, gróf Haller s Peiker, a gondnok, mind, de mind a tenyerükön hordoztak benneteket.

Ebben a pillanatban egy igénytelen külsejű bóher-suhanc vonja magára a figyelmet, ki lázongva rohan fel s alá a kocsifolyósóján s magából kikelve harsonázza:

— Ah, well nekem! Hol a pénzem?! Okmányaim?! Hadikölcsönöm, irományaim?! Seftem, üzletem, életem, mindenem ellopták, ellopták!

— Nem lehet az, Kóma! Ki lopta volna itt el? — bátorítja Togate Domine Kóbor.

Az Úr választotta csak hajtotta magát. Most a városban tünt el, Pesten; majd a Keletin a jegyváltásnál, míg végre egész határozottsággal és célzatossággal állította, hogy itt lopták el a kocsiban.

Ilyen koncertezés mellett futott be a vonat a miskolci Tiszaira, hol csakhamar hangzott az avizó:

— Szerencs, Ujhely, Nyiregyháza felé átszállni!

Kóbor Patakra utazván, kiszállt. Még egy pár szót váltott a kocsiajtóban álló doktorkával s a vonat kifutott Kassa felé, maga pedig apró paksamétáival a fényesen kivilágított perron felé tartott. Még alig ért fedél alá, szenvedélyesen hangzik a közelből a vesztes Izráel hangos jeladása:

— Ez volt! Ó az! Senki más! Csak az! — s egy öles nagyságú, rézsisakos, marcona rendőr válon érinti Togate Domine Kóbort:

— A törvény nevében!

— Igen! — s Kóbor mosolygott.

— Ki s mi? Hol lakik? Igazolja! — hangzik keményen. Tetszett Kóbornak a helyzet s mókára gondolt.

— Togate Domine Kóbor vagyok. Szűkebb hazám Szabolcs, de Zemplénben tartózkodom, Patakon.

— S kinél?

— Alma-Maternél¹.

— Ki az?

— Hát, kérem, báró Perényitől származik.²

— Szóval nagyságos asszony!

— Méltóságos.

— S mi ott kegyed?

— Adoptált gyermek!

— Igen! — adta alább a rendőr.

— S kérem! Tudná ezt igazolni?

Kóbor elkezdett kotorászni zsebeiben.

— Egy levél, vagy egy lap is elég.

Persze hogy nem akadt. Tölgate Domine Kóbor névvel nem is akadhatott.

— Igazolvány híján kénytelen leszek letartóztatni. Ismerőse sincs Miskolcon?

Kóbor is megelégette a játékot s szigorú komolyságot erőltetve szólt:

— Több mint ismerőseim, felebarátaim fognak igazolni: gróf Haller, báró Perényi, Tarnay főispán, vagy ha nem elég . . .

Nem mondhatta tovább, mert a rendőr neki esett a bohernek s szidta, mint a bokrot:

— Hogy lehet gyanuba venni egy ilyen magas méltóságot, kinek felebarátai főispánok, bárók, grófok . . .

— Sőt császárok, királyok! — veti oda Kóbor.

Erre a rendőr és ifjú Izráel ijedten kapkodnak Kóbor paksamétái után, ki mint egy páva, a villamos felé veszi lépteit s azok utána.

¹ A Főiskola.

² Ugyanis a Főiskolát br. Perényi Mihály alapította 1531-ben.

TARKASÁGOK.

A napokban városunkban járt signor Tonaludatus Mortem, a hirneves egyetem utazó, aki már bejárta az összes egyetemek orvosi-, jogi-, filozofiai fakultását s akiről legutóbb az a hír járta, hogy útban van a theológia felé. Kiküldött munkatársunknak sikerült meginterviewolni a jeles férfiút, aki legújabb útjáról a következőket mondotta:

— A fogalom, melyet a pályamutató theol. akadémia névvel jelöl, tulajdonképen egy egész világegyetem, egy parvus mundus, amely négy részre oszlik. Én repülő indexel érkeztem oda és azonnal hozzáfogtam az ismeretlen világ felkutatásához. Azonban nem sokra haladtam, mivel egy héber puskázás miatt indexem anélkül is gyenge propellere eltörött. Az első világrészről azonban ennek dacára is sikerült némi tapasztalatokat szereznem s ezekről van szerencsém az alábbiakban nyilatkozni:

Az első világrészt baglyok vagy gólyák lakják. Borzas, vékony nyakú legények, akik — különösen a délelőtti órákban — csak hasbeszéddel érintkeznek egymással. A hitészek több szellemhivők. Szellemeiket most jóknak, majd rosszaknak mondják és mindkét esetben Professoroknak hívják. Ezeknek feje, az Omnipotens pater, a Dékán, aki a Dékánián trónol. A hívők Professoraiknak évenként kétszer áldoznak. Visszautasítottak esetén áldozatukat a Dékánnak mutatják be. Ezt az utóbbit rendszeren díjas kollokviumnak nevezik.

Az I. világrész földrajzilag több országra: Filozofia-, Pedagógia-, Kánon-, Historia-királyságokra és Harmoniumköztársaságra oszlik. Legszebb s festői vidékekben leggazdagabb, legcsodásabb ország Filozofia, melynek hegy völgyes vidékei méltán ragadják el az embert. Filozofia fővárosa Kant. Itt találkoztam Bémarcival, a híres székely utazóval, aki már 4 éve csodálja Cusa, John Locke, Bacó, Descartes, Berkeley, Gassandi városok csodás szépségeit. Az Occasionalismus folyó mellett fekszik Mallbranche, mely gothikus épületeiről nevezetes. Ettől nyugatra fekszik Leibniz, ahol Monadologia, a hirneves költő született. Spinozza renaissance

stilú Ethikájáról hires, melynek lapos tornyát 1917-ben négy hétig ostromolta sikertelenül Do Sagiula gróf. Ennek tetejéről gyönyörű kilátás nyilik Kantra, melynek felhőkarcólói az eget látszanak tartani. Legmagasabb tornya a Transcendentalis ethika, melyről gyönyörű kilátás nyilik a „díjas kolloquium“ hágóra, melyen átjutva úgy érzi az ember, hogy a II. éves birodalomban jár.

EGYLETI ÉLET.

A negyedik háborús iskolai esztendő elején megalakult akadémiai és gimn. ifj. egyesületek vérkeringése az isk. év utolsó ötödében is számottevő életről tanuskodik, mignem jun. folyamán mindenik egyesület édes emlékezéssel búcsút veit 1917—18. élettévtől.

A Főiskolai Énekkarban, mint szorgalmas kórustaguk és kiváló énekesek 5—5 K jutalomban részesültek a következők: Hadar Gyula II. tenor, Kiss Pál I. tenor, Kovács László II. tenor, Pásztor Jenő I. basszus, Szendrey László II. basszus.

H I R E K.

Sütő Kálmán. Újra elvesztett a vén Alma-mater egy jeles diákját: Sütő Kálmánt. Gyönyörűségesen növekvő plántát tört félbe a vihar. Egy, a Zenit-felé futó csillag hullott alá gyors eséssel, váratlanul. A gyermek Sütő Kálmánnak már voltak kialakult eszményei s fáradhatatlan akarata és ereje zálog volt azok megvalósítására. Asztúliók szerelme, az Alma mater ifjú reménysége, az ifjak első zsengéje mily szépen növekedett ott az öreg Iskola szárnyai alatt s alig hogy gimnáziumi pályafutását elvégezve, elszólitotta a Haza: május 9 én szívszélhűtés következtében Szatmárnémetiben meghalt. Megfoghatatlan az Úr bölcsesége, mely talán egy hosszúság és kínos kalvária elől ölelte fel örök, tiszta életébe. Legyen álma áldott, csendes. Kedves szeretetei szívére pedig szálljon a mi igaz gyászunk által is vigasz és enyhülés s ama üzenetünk által: Sütő Kálmán él közöttünk.

Május 28—30. Amily mély és komoly, ép oly kedves és feledhetetlen május utolsó három napja, amelyeken az ország minden részéből való egyháziak és világiak együtt voltak Főiskolánk nagy

tanácstermében s hallgatva nehéz problémák tudós fejtegetését hozzászóltak, meghányták-vetették a vitás kérdéseket. A három napig tartó konferencián sok szép és értékes előadás hangzott el, melyekről bővebb kritika olvasható az arra hivatott lapokban. A konferencia rendezője a sárospataki theologiai kar. A vendégek fogadásánál, az elszállásolás és koszt kérdésének rendezésénél a theol. ifjúság is jelentékenyen kivette a részét. Aki itt volt, az minden biztonnal alig várja, hogy egy újabbra jöhessen Patakra. Váltsa valóra óhaját az Úr mindnyájunk öröme.

A II. félévi kolloquálási időtartam: június 3—23.

Az 1917—18. iskolai év ünneplés berekesztésének napja június 9.

Gömörországban, Putnokon. A „Főiskolai Énekkar“ készült, el is ment Putnokra Elment, hogy a még mitsem számoló diák-segély-alap konyhájára hozzon valamit. S jobb helyre nem is lehetett volna. Miután már az előkészítő munkálatok: a kabaré publikálása, a putnoki nagyerdői fürdőhelyiségnek az előadásra való beren-

dezése gyönyörűen rendeződtek: június 23-án, szombaton délután megérkeztünk a putnoki állomásra, honnan a reánk várakozó kocsik hintázva röpitettek el kit-kit vendégszerető házigazdájához. Jobban volt dolgunk a vendéglátó magyar házaknál, mint a töröknek a hetedik égben. Másnap a délelőtti istentisztelet áhíthatos édességét a Kórus is növelte egy énekszámával. Az igét úgy délelőtt, mint délután egyegy fogatus diák hirdette.

Mire az alkony eszállt, a fürdőhelyiség már tömve volt vendégekkel. Ott volt a Sajó völgyének minden szép leánya és asszonya s a nyomukban mindenki. Az Úrnak kedve telhetett. A várostól mintegy kilométernyire egy erdei lak csendes birodalmában nemes örömmel örvendezik népe.

Az estélyt 8 órakor az Énekkar nyitotta meg. Erre egy örökre emlékezetes mozzanat következett: feledhetetlen kedvességű, putnoki lányok Gööz Jolánka édes csengésű, kedves tartalmú dikciója kísáretében egy aranyhímzésű, hatalmas nemzetiszín szalaggal öregbítették a Kórus zászlaját. Az arany betűk ezt mondják: „1918. június 23. emlékére a putnoki lányok!” Meghajtjuk előttük öreg zászlónkat. (A nagybajszu zászlóst: Kiss Palit is felvirágozták.) Az egész előadás élénk tetszésnyilvánítás: állandó taps, gondtalan kacaj s vidám „hogyan volt” között folyt le. A műsor lejártsa után lépett fel Móci bácsi, rozsnyói tanár, ki a magyar nemzetiségi, különösen a palóc népéletből előadott mókás képekkel és történetekkel, utcai és csárdai jelenetekkel mindnyájunkat meglepett. Ezután két cigánybanda köré csoportosult a közönség s lett olyan mesebeli táncos éjszaka,

hogy a vén hogy is megmozdult s kitátotta száz kis torkát, pincének vasas ajtóit s reggel felé elnyelt benniünket.

A tiszta jövedelem, mely fele részben a pataki diák segélyalapé, felerészben a putnoki ref. egyházé, kb. 2000 K.

Becsület és tisztesség a putnoki ref. egyház presbiteriumának, ki ezt az alkalmat adta nekünk. Hálás köszönetünk Juhász László putnoki ref. lelkész, dr. Seres István ügyvéd és földbirtokos, Lipták István ref. s. lelkész uraknak, kiknek kezén született meg a gyermek s lett az alkalom oly gazdag és gyönyörűsége, hogy soha el nem felejtjük.

Putnokon a diák-segélyalap javára rendezett kabaréelőadással kapcsolatban ugyancsak e segélyalapra *dr. Buza László* főiskolai rektor-professzor 30 K-t, *ö. v. Palugyai Istvánné* (Putnok) 20 K-t adományozott. Fogadják a nemes lelkek ez úton is hálás köszönetünket.

Tanulmányi kedvezmények a hadbavonult főiskolai ifjaknak. A hadbavonult főiskolai hallgatók bizonyosan őszinte örömmel veszik kezükbe ezt a kis füzetet, amelyet egy egyetemi tanár szerkesztésében most adott ki a Hegedűs és Sándor könyvkiadó cég, a hadbavonult főiskolai hallgatókat megillető tanulmányi kedvezményekről. A füzet rendszeres áttekintést nyújt mindazokról a kedvezményekről, amelyeket vagy a vallás és közoktatásügyi, mint a honvédelmi és hadügyi Miniszter urak biztosítottak a hadbavonult ifjaknak. A legfontosabb kedvezmények azok, amelyekkel egyes tanulmányi félleveket, valamint egyes kötelező tárgyak hallgatását

elengedik, a vizsgálatok tételét megkönyítik, a hadbavonult hallgatók részére külön tanfolyamot rendeznek, nekik e célból szabadságot nyújtanak, a rokkantá vált havidíjasoknak pedig akkor is megengedik az egyetemekre és főiskolákra való felvételét, ha

gimnáziumi érettségi vizsgálatot nem tettek. A lézaggpótló kis 64 oldalra terjedő füzet, amelyet a legmelegebben ajánlunk az érdekeltek figyelmébe, minden könyvkereskedésben megszerezhető. Ára 4 korona.

Szerkesztői üzenetek.

K. G. Ungvár. Köteted kívánt kezekben. Bírálát a jövő számban jön.

Sz. F. Miskolc. A vén diáktól újra vár a Közlöny!

Sz. A. Kassa. A folytatást mindedig vártuk, ezért késtünk. Az első számban okvetlen tessék küldeni. Lehető leggyorsabban.

Anton Kr. Késlekedésünk okát lásd az Sz. A.-nak szóló üzenetekben. Jelenleg s a jövőben is élünk, ergo jöjj, ha rimes alakban is, a következő számban, talán még akad számodra hely.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük azokat a vidéki előfizetőinket, akik még múlt évi előfizetésüket (5 K) nem küldték be, hogy azt: Ifjusági Közlöny, Sárospatak címre minél előbb juttassák kezeinkhez. Akik pedig jelen évre megrendelik lapunkat, a jelen évi előfizetési díjat (7 K) minél előbb sziveskedjenek beküldeni, hogy a rövid időn belül megjelenő első számokat akadály nélkül küldhessük szét.

A főiskolai könyvkereskedésben bárhol megjelent könyvek eredeti bolti árban kaphatók.

Raktáron: Jogi, theologiai, szépirodalmi, imakönyvek és ifjúsági iratok. Írószerek, levélpapírok, hegedű-kellékek, festészeti és fényképezési cikkek jutányos áron kaphatók. — Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük.

Főiskolai könyvkereskedés és könyvkötészeti kezelőség. Sárospatak.

Nagy választék képeslapokban, hetenkint ujdonság!
Háborus iratok. Térképek.

A 'Központ'

vendéglőben

minden, ami jó. kapható. Kőbányai sörök, izletes ételek, különféle villásreggelik, kitűnő zselik jó borok. Ezenkívül olvállal bankettek rendezését, bálokban ételek és italok szolgáltatását s jó, tiszta kiszolgálásról gondoskodik

Klein Ábrahám,

a „Központ” tulajdonosa.

S HA NINCS STENDIG S.

pontosan járó órája, keresse meg
órás és ékszerész sárospataki üzletét, mely a legmeghízhatóbb bevásárlási forrás — Zseb és ébresztő órák, arany ezüst és szíj láncok, mindennemű ékszerek a legnagyobb választékban kaphatók — Villanylámpák a legkülönfélébb kivitelben, 6 óráig égő elem csak 50 fill. Becserél s javít órákat két évi jótállással.

NYOMTATVÁNYOK

ugymint
heti és havi folyó-
iratok, üzleti nyomtatványok,
levélpapírok, borítékok, névjegyek,
stb. stb. a legmodernebb kivitelben
készülnek a Reform Főiskolai
nyomdában Sárospatakon.

Hentes

üzletem szerda és péntek kivételével a hétnek többi napján nyitva. Friss hentesárúk állandóan kaphatók.

A fogyasztóközönség szives pártfogását kérem és vagyok tisztelettel

Sviatkó János.

1. Sárospatak Nagyölgánd—Perbenyik—Királyhelmeo													
Km.	1. 3. 5. 7.						2. 4. 6. 8.			Km.			
	Mv. I—III. osztály						Mv. I—III. osztály						
	606	—	729	—	érk.	Sátoraljaújhely felől érkezik	—	757	1225	—			
	757	1225	915	—	△	Szerenes	—	606	—	418			
60	600	918	520	—		Sárospatak Máv. p. u.	—	ind.	806	100	630	0	
68	558	816	518	—		Sárospatak Eötvös utca	—	—	803	104	634	1	
61	538	837	459	—		Elágazás Kenézli felé (I. 2.)	—	—	821	130	653	8	
58	524	848	450	—		× Rózsás (m. r. h.)	—	—	828	139	701	11	
54	511	837	439	—		× Szophomok (m. r. h.)	—	—	838	200	712	16	
50	457	825	430	—		× Györgyfaló (m. r. h.)	—	—	847	210	721	19	
45	441	811	416	—		Tiszakarád	—	—	902	232	736	24	
43	434	805	410	—		× Órszem (m. r. h.)	—	—	907	237	741	26	
38	418	782	407	—		× Pusztakarád (m. r. h.)	—	—	917	353	754	31	
34	405	741	346	—		× Erzsébetmajor (m. r. h.)	—	—	926	206	805	36	
30	355	732	337	736		Nagyölgánd	—	—	410	836	536	814	39
28	—	723	330	749		× Kiscsigándi tanya (m. r. h.)	—	—	415	941	343	—	41
22	—	711	317	732		× Budahomok (m. r. h.)	—	—	428	951	400	—	47
20	—	704	310	725		Zempléncse	—	—	436	1000	417	—	49
15	—	651	257	709		× Monyha (m. r. h.)	—	—	447	1012	431	—	54
13	—	645	251	703		× Órhegy (m. r. h.)	—	—	452	1017	437	—	58
11	—	635	245	657		Zempléngárd	—	—	457	1023	448	—	58
4	—	622	238	635		Perbenyik átrakó	—	—	515	1041	508	—	65
4	—	620	226	631		Perbenyik MÁV. p. u.	—	—	517	1042	533	—	65
	—	617	1105	—		Csáp felé	—	—	—	—	536	—	—
	—	—	—	536		Sátoraljaújhely felé	—	—	527617	1.05	—	—	—
4	—	610	225	630		Perbenyik MÁV. p. u.	—	—	518	1043	538	—	65
	—	604	215	620		ind. Királyhelmeo	—	—	528	1051	550	—	69

2. Sárospatak Kenézli.													
Km.	31. 33 35						30. 32. 34.			Km.			
	Mv. I—II. oszt.						Mv. I—III. oszt.						
	811	—	915	—	érk.	Sátoraljaújhely felől érkezik	—	1225	—	—			
	757	—	809	—	△	Szerenes	—	—	606	—	418		
17	730	418	729	—		Sárospatak Máv. p. u.	—	—	ind.	610	130	530	0
16	748	313	713	—		Sárospatak Eötvös-utca	—	—	—	613	133	533	1
9	728	254	654	—		Elágazás Kenézli felé (I. 1.)	—	—	—	632	152	532	8
7	720	245	645	—		× Vilmatsnya (m. r. h.)	—	—	—	639	159	539	10
5	715	240	640	—		× Törökér (f. m.)	—	—	—	644	204	604	12
4	711	236	636	—		Szabolcsviss	—	—	—	645	209	609	14
0	702	227	627	—		ind. Kenézli	—	—	—	657	217	617	17

3. Perbenyik Máv. p. u.—Királyhelmeo.													
Km.	51.						52.			Km.			
	Mv. I—III. o						Mv. I—III. o						
	—	—	—	—	—	Csáp felől érkezik	—	—	—	—			
	—	—	—	—	—	Sátoraljaújhely	—	—	—	—			
	—	—	—	—	—	Perbenyik Máv. p. u.	—	—	—	indul	140	—	4
	—	—	—	—	—	Királyhelmeo	—	—	—	érkezik	150	—	—

1. Az indulási és érkezési idők közép-európai időre vonatkoznak.
2. Az éjjeli időt este 600-tól reggel 559-ig az órák számjegyének vastag betű jelzi.
3. Az X eljelt megállóhelyeken a vonat csak fel- vagy leszálló utas jelentkezése esetén áll meg.
4. Aki jegy nélkül oly állomáson száll fel, ahol a jegyek eladása az állomás pénztáránál történik, a jegyen kívül egy koronás pótbjegyet, de legfeljebb a menetdíj kétszeresét tartozik megfizetni.
5. Első osztályú jegy helyett két III. osztályú jegy szolgáltatni ki.

Az üzletvezetőség.